

розвитку, активізує пізнавальну діяльність, вдосконалює сенсомоторну сферу, розвиває зорову і слухову чутливість, формує вміння сприймати, розвиває спостережливість, сприяє розвитку уваги.

Реалізація всього вище переліченого можлива за умови використання сучасних хмарних технологій.

Висновки. У статті проаналізовано особливості застосування інформаційних технологій та представлено можливості та перспективи використання Google-сервісів у сучасному освітньому середовищі. досліджено, що максимальний ефект від застосування хмарних технологій у сфері навчання може бути досягнутий лише при узгодженому розвитку технічної, інформаційної, нормативної, організаційної та інших складових цього процесу. Впровадження хмарних технологій дозволяють здійснити еволюційний крок до надання навчальному процесу гнучкості та мобільності. Особливу увагу привертають сервіси Google – зазначені сервіси засновані на інформаційній взаємодії між учасниками освітнього процесу та спрямовані на досягнення навчальних цілей.

Таким чином, інформаційно-комунікаційні технології постійно розвиваються і нові версії хмарних технологій будуть мати нові можливості для удосконалення навчального процесу.

ЛІТЕРАТУРА

- 1.Березовський В. С. Створення електронних навчальних ресурсів та онлайнове навчання : Навч. посіб. / В. С. Березовський, І. В. Стеценко, І. О. Завадський. – К. : BHV, 2011. – 208 с.
- 2.Биков В.Ю. Інноваційний розвиток засобів і технологій систем відкритої освіти / В. Ю. Биков // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методи навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: 36. наук. пр. – Вип. 29 / Редкол.: І.А. Зязюн та ін. – Вінниця, 2012. – С. 32-40.
- 3.Воропай Н.А. Інформаційно-комунікаційні технології як засіб формування самоосвітньої компетентності майбутнього вчителя початкової школи/ Н.А. Воропай // Інформаційні технології в освіті. – 2013. – № 15. – С. 119-128.
- 4.Живіцька С.Ю. Формування пізнавальної самостійності учнів засобами сервісів Google у процесі вивчення іноземної мови / С.Ю. Живіцька // Технологія фахової майстерності: електронні освітні ресурси та технології: обласна науково-практична Інтернет-конференція, 26-30 жовтня 2015 р. – Кіровоград, 2015. – Режим доступу: <http://management.kr.sch.in.ua/news/id/131/vn>
- 5.Кисельов Г. Д. Застосування хмарних технологій в дистанційному навчанні / Г.Д. Кисельов, К.В. Харченко // Системный анализ и информационные технологии: 15-я международная научно-техническая конференция «САИТ-2013», 27-31 мая 2013 г. – К.: УНК «ИПСА» НТУУ «КПИ», 2013. – С. 351.
- 6.Литвин А. В. Дидактичні проблеми впровадження комп'ютерних технологій у професійних навчальних закладах / А. В. Литвин // Інформаційно-телекомунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи : зб. наук. пр. – Львів: ЛДУБЖД, 2006. – [вип. 1]. – С. 140-146.
- 7.Шишкіна М. П. Хмаро орієнтоване освітнє середовище навчального закладу: сучасний стан і перспективи розвитку досліджень / М. П. Шишкіна, М. В. Попель // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2013. – № 5. – С. 66-80.
- 8.Institute of Electrical and Electronic Engineers (IEEE) Learning Technology Standards Committee (LTSC). [Electronic Resource]. – Mode of access : URL : <http://ltsc.ieee.org>. – Title from the screen/
- 9.O'Reilly T. What is Web 2.0: Design Patterns and Business Models for the Next Generation of Software/ Tim O'Reilly // International Journal of Digital Economics, 2007. – P. 17-37.

Фука М.

Науковий керівник – доц. Туранов Ю.О.

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ ДО НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ

Одним із пріоритетних напрямів модернізації вітчизняної освіти є підготовка вчителів на якісно новому рівні. Перед вищою школою поставлене завдання докорінного покращення професійної підготовки майбутніх учителів технологій [1], зокрема, навчання дітей з особливими освітніми потребами. Свідченням позитивних змін у забезпеченні розвитку національної освіти сьогодні є впровадження ідей інклюзивної освіти. Дедалі частіше вживається термін «інклюзивна освіта», який базується на тлумаченні, викладеному в Саламанській декларації [2, с.2] та програмі з навчання дітей з особливими освітніми потребами.

Інклюзивна освіта – це система освітніх послуг, що ґрунтується на принципі забезпечення основного права дітей на освіту та права здобувати її за місцем проживання, що передбачає навчання дитини з особливими освітніми потребами в умовах загальноосвітнього закладу. В основу інклюзивної освіти покладено ідеологію, яка заперечує будь-яку дискримінацію дітей, забезпечує однакове ставлення до всіх людей, але створює спеціальні умови для дітей з особливими потребами.

Інклюзивна освіта є однією з тих концепцій, яка вимагає зміни усталених уявлень, що формувалися протягом багатьох десятиліть в усіх учасників системи освіти. Розгляд освіти через призму інклюзивності означає зміну уявлень про те, що проблемою є дитина, і перехід до розуміння того, що змін потребує сама система освіти. Варто наголосити на тому аспекті, що інклюзивна освіта – це довгостроковий проект, який передбачає, насамперед, формування професійно-особистісної готовності усіх учасників педагогічного процесу, і зокрема учителів технологій до роботи в інклюзивних умовах.

З огляду на це набуває актуальності питання забезпечення процесу інклюзивного навчання особливих дітей висококваліфікованими фахівцями, які володіють високим рівнем знань, умінь і навичок в галузі інклюзивної освіти. Майбутній педагог повинен вміти не тільки залучити учнів у творчу діяльність, але й навчити їх розвивати власний потенціал. Важливим фактором у підготовці майбутніх учителів до роботи в умовах інклюзивної освіти є відповідність їх особистісних якостей вимогам, що ставляться перед педагогами, які працюють з дітьми з особливими освітніми потребами.

Сучасна система професійної підготовки спеціалістів з технологій в основному спрямована на озброєння студента певним об'ємом знань і навичок, необхідних для методичної, викладацької та організаторської роботи. У той же час з урахуванням змін, що відбулися за останні роки, актуальною є проблема покращення якості професійних знань, умінь і навичок майбутніх спеціалістів, що вимагає удосконалення усіх складових освітнього процесу [3, с.114].

Метою статті є висвітлення питань сучасної професійної підготовки майбутніх учителів технологій до роботи з дітьми з особливими освітніми проблемами в закладах освіти з інклюзивною формою навчання.

Проблема вдосконалення професійної підготовки педагогів щодо роботи з дітьми з особливими освітніми потребами є предметом дослідження багатьох вчених, зокрема: В. Бородіної, А. Колупаєвої, С. Миронової, В. Оржеховської, Ю. Пінчука, В. Синьова, З. Смирнової, О. Шевцова та ін. Існує багато досліджень, у яких розкриті проблеми навчання, виховання та розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах загальноосвітніх навчальних закладів (М. Безруких, С. Єфімова, Т. Ілляшенко, В. Петрова), побудови педагогічних моделей інклюзивного навчання

(В.

Бондар,

А. Колупаєва, В. Назаріна, В. Синьов), формування готовності педагогічних працівників до інклюзивного навчання (Н. Зброєва, Л. Савенко, Г. Сіліна, І. Юхимець та ін.). Однак цілісному дослідженню проблеми підготовки майбутніх учителів технологій до роботи в умовах інклюзивної освіти не присвячено жодної праці.

В аналітичному звіті про результати комплексного дослідження проблем інклюзивної освіти в Україні С. Альохіна зазначає, що сучасний стан підготовки фахівців і спеціалістів в Україні для роботи в інклюзивному освітньому середовищі не задовольняє суспільних потреб, а також існує методологічна та психологічна неготовність педагогічних працівників, зокрема учителів-предметників, до викладання дисциплін для дітей з особливими потребами [4, с.20].

Очевидно, що сучасний учитель технологій повинен мати високий рівень фахової, методичної й психологічної готовності виконувати розширений спектр професійної діяльності в умовах інклюзивної освіти.

Фахова готовність охоплює систему знань із методології інклюзивної освіти, основ загальної, корекційної та соціальної педагогіки і психології, індивідуальних відмінностей і вікових особливостей дітей з різними порушеннями в розвитку, а також володіння високим рівнем корекційно-педагогічної майстерності. Методична готовність полягає у володінні учителем загальнопедагогічними та корекційно-розвивальними технологіями. Психологічна готовність інтегрує в собі особистісні якості педагога (емпатію, толерантність, рефлексію).

Розглядаючи готовність майбутніх учителів технологій до роботи в інклюзивних класах, ми визначаємо це як сукупність знань про особливості дітей з обмеженими можливостями здоров'я, володіння способами і прийомами роботи з цими учнями в умовах інклюзивної освіти, а також сформованість певних особистісних якостей, що забезпечують стійку мотивацію до цієї діяльності.

Важливо сформулювати в майбутніх учителів технологій потребу в оволодінні знаннями про загальні закономірності розвитку дітей з особливими освітніми потребами, особливості організації інклюзивного навчання з такою категорією учнів, сформулювати, гуманістичні цінності та орієнтації [5].

Аналіз літературних джерел дає можливість визначити такі компоненти професійно-особистісної підготовки майбутнього учителя технологій до роботи в умовах інклюзивної освіти:

особистісний – рефлексивна установка, мотиваційна спрямованість свідомості, волі і відчуттів педагога на інклюзивну освіту дітей;

мотиваційний – сукупність стійких мотивів до роботи в умовах інклюзивної освіти, спрямованість на визнання кожної дитини суб'єктом освітньої діяльності;

креативний – творча активність і особистісні якості педагога;

діяльнісний – система професійно-педагогічних знань про проблему;

цільовий – формулювання мети і завдань підготовки майбутнього вчителя до роботи з учнями в умовах інклюзивної освіти;

змістовий – знання теоретичних основ спеціальних дисциплін та загальнопрофесійних наук; оволодіння студентами науковими знаннями з юриспруденції, соціології, психології, педагогіки, медицини тощо щодо навчання дітей з особливими освітніми потребами;

процесуальний – використання методів, засобів і форм навчання та регулювання процесом, орієнтованих на якісну підготовку майбутніх фахівців;

результативний – показники та рівні готовності майбутнього учителя до роботи з урахуванням особливостей організації освітнього процесу і контингенту учнів.

Сучасна підготовка вчителя технологій спрямована на опанування змісту та органічним поєднанням в психолого-педагогічну систему здобутих знань, умінь і навичок студентів з усіх циклів під час аудиторної та позааудиторної навчальної та різних видів самостійної роботи з гуманітарних, соціально-економічних, природничо-наукових (фундаментальних), загально-професійних, професійно-орієнтованих дисциплін, а також дисциплін вільного вибору студентів.

Під час вивчення спеціальних навчальних дисциплін та педагогічної практики студентам необхідно спрямовувати зусилля на формування професійних умінь, а саме [6]:

- визначати освітню, виховну, розвивальну мету уроку, заняття, виховних заходів та мотивувати різні види діяльності;
- визначати вікові та індивідуальні особливості учнів, зону їхнього актуального та найближчого розвитку, рівень вихованості, навчальних можливостей, особливості взаємин учнів у колективі;
- моделювати систему освітньої роботи; індивідуальну траєкторію розвитку вихованців; привабливі цілі та завдання; ефективні види діяльності;
- конструювати структуру та розробляти плани уроків, занять, виховних заходів різних типів у різних класах, добирати ефективні методи та прийоми роботи, наочні посібники та обладнання; трансформувати зміст освіти в доступну для учнів форму; використовувати сучасні педагогічні технології;
- користуватись різноманітними інформаційними ресурсами для реалізації освітніх, розвивальних, виховних завдань, пропаганди педагогічних знань;
- налагоджувати контакт з учнями, колегами, батьками; будувати взаємини на принципах гуманізму, толерантності та поваги; викликати довіру у вихованців, їхніх батьків, колег; вибудовувати ефективну інтеракцію;
- забезпечити контроль за роботою учнів, знати і вдало використовувати критерії та норми оцінювання навчальних досягнень, відслідковувати та облікувати індивідуальний приріст вихованців, їхнє просування за власною траєкторією розвитку.

Підготовка майбутніх учителів технологій до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами можлива за умов професіоналізації педагогічного процесу, власного прикладу викладача, побудови гуманних психолого-педагогічних взаємин, максимального використання змісту психолого-педагогічних дисциплін, поєднання традиційних та інноваційних методів і технологій навчання, забезпечення професійно-ціннісної мотивації, здійснення системного моніторингу підготовки, створення ситуації успіху, рефлексії.

Навчання студентів роботі з дітьми з особливими освітніми потребами повинне мати системний характер і здійснюватися під час освітнього процесу (лекцій, практичних, семінарських занять, майстер-класів), педагогічної практики (самостійного проведення різних типів занять, уроків, виховних заходів у базових школах), науково-дослідної роботи студентів (проведення досліджень у базових школах, виконання творчих робіт, проєктів, курсових робіт, участь у педагогічних читаннях, конференціях) з використанням особистісно-орієнтованих, проєктних технологій, інтерактивних методів навчання, ІКТ [7].

Отже, чітке визначення та усвідомлення викладачами закладів вищої освіти компонентів готовності майбутніх учителів технологій до роботи з дітьми з особливими потребами в умовах інклюзивного навчання, врахування факторів та психолого-педагогічних умов підготовки, використання різних видів навчальної діяльності студентів сприятиме якісній підготовці випускників до реалізації важливого й актуального в умовах сьогодення завдання.

ЛІТЕРАТУРА

- 1.Ткачук С.І. Актуальні проблеми професійної підготовки вчителя трудового навчання у вищих педагогічних навчальних закладах / С.І. Ткачук. // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Педагогічні науки. – 2013. – Вип. 108.
- 2.Саламанская декларация. Рамки действий по образованию лиц с особыми потребностями, приняты Всемирной конференцией по образованию лиц с особыми потребностями: доступ и качество. Саламанка. Испания, 7–10 июня 1994 г. – К., 2000. – С. 21.
- 3.Ткачук С.І. Професійна компетентність вчителя трудового навчання як складова педагогічної майстерності / С.І. Ткачук // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки. – 2017. – Вип. 144. – С. 113–116.
- 4.Альохіна С. Інклюзивна освіта в Україні: здобутки, проблеми та перспективи: резюме аналітичного звіту за результатами комплексного дослідження / С. Альохіна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/974948>.
- 5.Організаційно-методичні засади здійснення комплексної реабілітації учнів (вихованців) у спеціальних загальноосвітніх навчальних закладах / Лист Міністерства освіти і науки України № 1/9-515 від 04.08.2009.
- 6.Немова Н.В. Управління методичною роботою в школі / Н.В. Немо́ва. – М.: Вересень, 1999. – С. 176.
- 7.Монахов В.М. Методологія проєктування педагогічної технології (аксіоматичний аспект) // Шкіл. технології. – 2000. – № 3. – С. 57–71.
- 8.Фука Микола Михайлович, магістрант групи змТН-2 інженерно-педагогічного факультету, методист Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти, т. 0965167600.